

Розмальовування писанки

ТЕТЯНА КОЗАК, *учитель СЗШ I ст. № 53, м. Львів*

Мета: ознайомити з українською народною писанкою, її символікою; вчити писати писачком по підготовленому яйці; розвивати естетичний смак; виховувати шану до українських звичаїв, працелюбність, уважність, старанність.

Обладнання: писачки, віск, яйце, кілька м'яких ганчірок, півлітрові баночки для фарб, фарби, ложки пластмасові, свічки, сірники.

Хід уроку

I. Організаційний момент

II. Повідомлення теми і мети уроку

Учитель. З приходом весни українці готуються до великодніх свят. Пригадайте, з чого складається великодній кошик?

Сьогодні на уроці ви дізнаєтеся, що таке писанка, про що вона розповідає, послухаєте притчу про писанку і навчитесь її виготовляти.

III. Робота над темою уроку

1. Вступна бесіда вчителя «Про що розповідає писанка».

Учитель. Писанка — це маленьке диво, створене жіночими руками, яке дарували близьким і рідним. Писанки є різними за барвами і знаками. За допомогою барв і знаків просили у Бога здоров'я, щастя, добробуту, миру і любові. Отже, писанка — це носій любові до природи, людей, світу, Бога.

2. Символіка української писанки.

Учитель. Знаки на писанці — це спілкування людей із природою, всесвітом, з тим духовним началом, яке керує всім.

Часто на писанках зображають знак сонця — це носій світла і життя. Бог — це світло, і тому сонце є символом Бога.

Кінь — символ невтомності руху сонця та нестриманої швидкості плинної води.

Зигзаг або хвиляста лінія — символ води і змії.

Змія — бог земних вод, безсмертна, мала лікувальну силу.

Дуже багато є писанок із рослинним орнаментом, які мають назви різних дерев і квітів: виноград, дубове листя і т. д. За допомогою таких писанок намагалися вплинути на добрий урожай.

Окрім знаків, свою символіку у писанках має і колір.

Червоний — любов до навколишнього світу, радість життя. Жовтий — місяць, зорі, а в господарстві — врожай. Блакитний — небо, повітря, здоров'я. Зелений — весна, воскресіння природи, багатство рослинного світу. А багатоколірна писанка — родинне щастя, мир, любов, здоров'я, успіх.

3. Легенда про писанку.

«Звідки взялися писанки» (бувальщина) (Читанка з народознавства. — Тернопіль: Книжково-журнальне видавництво «Тернопіль», 1993. — С. 86).

IV. Технологія виготовлення виробу

Учитель. Виготовлення писанки складається з таких операцій:

- 1) підготування яйця;
- 2) розмітка поверхні яйця;
- 3) нанесення воскового рисунка;
- 4) фарбування;
- 5) зняття воску.

Для писання писанок беруть переважно курячі сирі яйця. Вони мають бути чистими і сухими. Сьогодні ви будете працювати з видутками — це яйця, з яких видули їх вміст.

У писачок потрібно покласти маленький шматочок воску і нагрівати на полум'ї свічки кілька секунд. Після цього починайте на-

носити крапки на писанку, обертаючи яйце навколо осі. Потім яйце обробимо в оцтовому розчині (10 секунд). Після цього яйце покладемо у першу жовту фарбу. Вийнявши його з фарби ложкою, покладемо в холодну воду і потім злегка обітремо ганчіркою.

Таким чином будемо наносити решту крапок і решту кольорів.

V. Планування наступних трудових дій. Відбір матеріалу та інструментів. Закріплення нового матеріалу

VI. Правила техніки безпеки та гігієни праці

VII. Самостійна робота

VIII. Фізкультхвилинка

IX. Продовження самостійної роботи

X. Оцінювання виробів

XI. Підсумок уроку

- Про що розповідає писанка?
- Які знаки наносять на писанку?

Учитель. Беручи у руки писачок, подумайте, що ж ви хочете сказати. Видатна писанкарка Віра Манько писала: «Побажайте світові любові та воскресіння, й нехай традиційна писанка буде носієм ваших щирих почуттів, вашого поєднання з Богом, зі всім суцям, адже світ цей, як велику хату, треба ogrіти своєю любов'ю, а любов завжди творяща».

Література

1. Білоус О. Школа писанкарства. Навчально-методичний посібник. — К., 2001.
2. Манько В. Українська народна писанка. — Львів: Свічадо, 2005.
3. Читанка з народознавства. Тернопіль: книжково-журнальне видавництво «Тернопіль», 1993.